

Perex: Problematika státních maturit (zatím maturit nanečisto) zajímá nejednoho studenta i pedagoga. Jedná se o novinku, která je avizována již delší dobu. Jistá standardizace v této oblasti jistě není od věci, ale je to vůbec v oblasti účelné moderní výuky ICT možné?

Státní maturita z ICT - informační základ podporující její oborová nasazení, nebo školení pro údržbáře počítačů a grabery?

Byl jsem na nedávné konferenci věnované průmyslovému nasazení ICT požádán kolegou o vyjádření k problematice oborové státní maturity. Je to téma bezesporu zajímavé pro všechny kolegy z našich škol, kteří se touto problematikou desítky let zabývají. Snaha o vytvoření jistého „národního standardu ve vzdělávání ICT“ je sice zajímavou myšlenkou, ale obsahuje řadu úskalí. Otázkou zůstává, je-li vůbec účelná a multioborově možná.

V první řadě bych rád upozornil na to, že se jedná o koncepci pouze vzdáleně odpovídající strategii národního projektu SIPVZ. Konkrétně se jedná o zdánlivou podobnost s modulem Z a P0. Tyto moduly byly určeny pedagogickým pracovníkům, nikoli studentům, a byly pouze základním kamenem pro další specializace. Právě v opomenutí celkové koncepce projektu SIPVZ, který nestál státní rozpočet zrovna málo, spatřuji řadu nedostatků. Informační technologie jsou stále více považovány v celosvětové praxi za oborově laděný problém, nikoli za obecně zpracovatelné téma.

Koncepce maturitních témat z oboru ICT obsahuje řadu koncepčních i metodických chyb, které jsou pro podobné „škatulkovací akce“ běžné. Jedná se o souhrn velmi obsáhlých a často úzce "počítačově" specializovaných témat, postrádajících jakýkoli punc mezipředmětových vztahů. Nejenže je velmi problematicky volen jejich obsah, ale prakticky vůbec nezohledňují současné požadavky, které jsou kladeny na znalosti studentů v jejich budoucí praxi.

Za jednu z ukázek, kterých bych zde mohl vytvořit několik desítek, považuji například otázku věnovanou „balíčkovým“ přenosům dat. Pokud se jedná, o přesně řečeno paketové přenosy, tak považuji toto téma z hlediska obecných znalostí ICT za zcela nesmyslné. Každý odborník ví, že problematika paketových přenosů je téma na roční studium pro specialisty. Pokud bude testy vytvářet odborník, mohou vzniknout i stovky otázek svázaných například s koncepcí ISO/OSI modelu a standardy RFC. Navíc nebude-li zcela jasná přesná formulace termínů, které mají být probrány, je pravděpodobnost zdárného splnění testu prakticky nulová. Pro neznalé se můžete podívat například na náš support portál do sekce optimalizace sítě. Myslíte si, že je toto téma opravdu stěžejní například pro ekonomické obory?

Na druhou stranu koncepce zobecněné maturity z ICT zcela opomíjí odbornou problematiku svázanou se studiem ICT na odborných školách a to ať už se jedná o obory strojírenství, stavebnictví, elektrotechnika, automatizace apod. Jedná se o témata zcela zásadní pro budoucí uplatnění studentů v praxi v oborech se strategickým významem pro národní hospodářství.

Asi nejparadoxněji pak vyzní mlhavá zmínka o podnikových aplikacích postavená na rovinu s počítačovou hrou v porovnání s půlstránkovou litaníí na téma html kód a css styly, kterým se bude muset opravdu 99% vašich zaměstnanců zabývat. Opravdovou perličkou jsou striktní požadavky na znalosti xhtml kódu s poznámkou o tom, že bude problém stejně řešen ve finále v WISIWYG editoru, případně požadavky na znalost grabování zvukových nosičů (je to vůbec legální?)...

Podle mého názoru by měla být maturita z oblasti ICT zásadně koncipována prakticky s možností oborového přizpůsobení školou. Koho dnes v praxi zajímá, jak funguje logika kalkulačky? Na druhou stranu ji všichni používáme. Bohužel témata jsou laděna převážně do ekvivalentní oblasti, minimálně zohledňují požadavky praxe a oborového nasazení ICT. Pohled na využití informatiky by měl být stále více „neinformatický“, jiný by měla mít zdravotní sestra, jiný konstruktér, jiný filosof. Technologie v posledním desetiletí ustupuje do pozadí a v popředí jsou především oborové aplikace. Proč se díváte na televizi? Protože má pěkný firmware pro ladění kanálů, nebo proto, že v ní je program, který něco vašemu oboru zájmu přinese? Bohužel tento fakt koncepce státní maturity z ICT zcela ignoruje.

Závěrem bych řekl, že se současná témata prakticky vůbec nesoustředí na průmyslovou sféru, kde má ICT stěžejní význam pro realizaci efektivní výroby, podporu spolupráce a zajištění konkurenceschopnosti. Musíme si uvědomit, že právě tato oblast je z pohledu nasazení ICT celosvětově a dlouhodobě nejrozsáhlejší. Koncepce státní maturity z ICT plýtvá vzácným časem, který může být ve výuce věnován cílenému a systematickému uplatnění moderních technologií v mezipředmětových vztazích a oborových profilacích.

Obecně musím být ke koncepci státní maturity z ICT velmi kritický. Vrací úroveň výuky této problematiky do období před patnácti lety, kdy se jednalo především o technologii pro pár nadšenců, nikoli o produkční nástroj měnící vyjadřovací prostředky v řadě technických i netechnických oborů. Vzhledem k vysoké úrovni aplikačně a oborově orientovaného projektu SIPVZ je tento stav minimálně zarážející. Vazba na strategii a výsledky tohoto tříletého projektu, který vyškolil desítky tisíc pedagogů, pozitivně ovlivnil spolupráci podniků a dodavatelů software se školami v konceptu státní maturity z ICT prakticky neexistuje.

Tyto připomínky byly předány řešitelům náplně státní maturity z CERMATu a budeme očekávat jejich vyjádření k problému.

Příslušnou komentovanou verzi dokumentu si můžete stáhnout v sekci Katalogy požadavků na CERMATu pod názvem Informačně technologický základ.

Ing. Petr Fořt
Garant modulu P-CAD SIPVZ